

קובץ

הערות וביאורים
בתורת כ"ק אדמו"ר שליט"א
מלך המשיח
בפש"מ, רמב"ם, נגלה וחסידות

וירא
גליון ב (תרס"ב) - גרסא

יוצא לאור על ידי

תלמידי בית המדרש דמוסד חינוך אהלי תורה

בזקלון, בני יארק

417 טרוי עוועניו

שנת חמשת אלפים שבע מאות חמישים וארבע לבריאה

די תדא שנת נפלאות תולדות

צא שנה לכך אדמו"ר מהי"ט שליט"א

ב"ה

פרשת וירא
הי' תהי' שנת נפלאות דגולות
שנת הצדיק-אלף לכ"ק אדמו"ר מה"מ שליט"א

תוכן הענינים

שיחות

האושפיזין בחגה"ס בכניסתם לארץ.....3

לקוטי שיחות

בענין כח ופועל (גליון).....4

חערה בלקו"ש.....5

אגרות קודש

דברים שבכתב אי אתה רשאי לאומרן בע"פ.....6

חובל בעצמו וחובל באחרים.....9

רמב"ם

תיקון טעות.....15

חסידות

חערה במאמר בשש"מ למרום.....14

פשוטו של מקרא

חערה בפרשתנו.....14

שונות

ודוד עבדי נשיא לחם לעולם.....17

אבל בתוך יב' חודש בנוגע ליזכור.....16

מספר פאקסימיליא לשלוח הערות: 718-953-9270

מצד סיבות טכניות לא הי' באפשרות לחדפיס הרבה הערות
שהגיעו לידינו ובעזחי"ת יודפסו בגליון תבא.

ש י ח ו ת

האושפיזין בחג הסוכות בכניסתם לארץ

הרב ישכר דוב קלויזנר
= נחלת הר חבי"ד - אה"ק =

בי"מעייני הישועה" ח"ג בפתחה ס"ז (עי 74-76) שואל כ"ק אדמו"ר שליט"א: "עי"פ האמור לעיל שכללות ענין היאושפיזין" הו"ע עיקרי, הקשור עם חיוב השמחה מן התורה - מובן, שאין זה ענין שנתחדש לאחר זמן, כי אם ענין שבא בד בבד עם כללות הענין דחג הסוכות, וא"כ, נשאלת השאלה: כיצד יתכן לומר שכאשר חגגו את חג הסוכות מיד בכניסתם לארץ, היו אז **שבעת** האושפיזין, כולל **דוד המלך**, שנולד כו"כ שנים אחרי שנכנסו לארץ!:

ועאכו"כ בנוגע ל"אושפיזין החסידיים" ...נשאלת שאלה פשוטה ביותר: כיצד יתכן לבאר את ענינם של האושפיזין החסידיים (הבעש"ט וכו') בעת הכניסה לארץ - בה בשעה שנולדו ריבוי שנים אחרי חורבן בית שני!:

...כ"ק אדמו"ר מוהרש"ב ני"ע מספר לבנו שינסם אושפיזין חסידיים שבאים מעולם העליון כו' - בה בשעה שהוא בעצמו אי מאותם אושפיזין! - כיצד ניתן להבין דבר כזה - שאדמו"ר מוהרש"ב יושב בסוכה בתור נשמה בגוף בעלמה דין, וביחד עם זה, הרי הוא אחד האושפיזין שבאים מעולם העליון!?! עכ"ל - ע"ש מה שמבאר בזה, ובנוגע לשאלה האחרונה מסיים: "אמנם לאחר כל זה, אין הדבר מחוור די צרכו, ועדיין דרוש תוספת ביאור והסבר בדברי" וכו'.

ולכאוי"ה אפטר לבאר כ"ז, ע"ד מ"ש בלקו"ש חלק ט' (עי 53-52) דמקודם הי' בתפילין ד' בתים ובי' פרשיות, וכמ"ש בהערה *20: "דלפרש"י בבא (יג, ט) דהציווי "והי' לך לאות גו' ולזכרון" - קאי "על יציאת מצרים - הרי (ע"ד הפשט) נצטוו אז להניח שתי פרשיות דקדש והי' כי יביאך, וכשנאמר "והיו הדברים האלה גו' וקשרתם גו' והיו" - נצטוו על ד' פרשיות. - שו"ת בשמים ראש כסא דהרסנא סכ"ד - ומצינו עדי"ז במצות שבת דנתוסף במתן תורה על הנאמר במרה (שבת פז, ב) ועודי, עכ"ל.

ועדי"ז י"ל בנדו"ד דמיד בכניסתם לארץ היו רק ו' אושפיזין, שבאים בעצם כל יום (רק א' מהם הוא העיקר כמ"ש בי"מעייני הישועה" שם ע' 77), ואח"כ בזמן דוד המלך נתוסף האושפיזין השביעי, והי"נ י"ל בנוגע לאושפיזין החסידיים.

ל ק ו ט י ש י ח ו ת

בענין כח ופועל (גליון)

התי מ.מ. ווילער
= את"ל ראשלי"צ =

בגליון דחגה"ס העירו בנוגע לביאור כ"ק אדמו"ר שליט"א מה"מ בנוגע למחלוקת ב"ש וב"ה, שב"ש אזלי בתר בכח וב"ה אזלי בתר בפועל: ובמ"א מבואר שב"ש מתחשבים בכל דבר עפ"י צורתו הכללית כפי שהוא בהשקפה ראשונה, וב"ה קובעים ע"פ התבוננות בפרטי הדברים.

ושאלו, דלכאורה מיחלפי שיטתייהו בהביאור (בחכ"ד) שר"ג, הוא מתלמידי ב"ה, לשיטתיי מכריע גודל האיכות את הכמות, ור"א מתלמידי ב"ש סובר שריבוי הכמות מכריע, שלכאורה "כלליות" ו"איכות" היינו הך, שאין מתחשבים בפרטי הדבר כפי שהוא בפועל אלא רק בענינו הכללי, ע"כ תוכן ה"שאלה" בקיצור.

ופשוט ערבוב מושגים יש כאן במידה הכי מבהילה, ונראה איך שמתעסקים בחקירות הכי כלליות בש"ס, מבלי לחשוב אודות פירושם הפשוט של הענינים:

"איכות" ו"כמות", שניהם, מתייחסים לדבר שקיים בפועל, שאז ישנה שאלה האם מכריע גודל הכמות או גודל האיכות, משא"כ שמדברים על דבר כפי שהוא "בכח", הר"ז גם האיכות וגם הכמות כפי שהיא "בכח".

ובפרטיות על מה ששאלו בדעת ר"א, שסובר שריבוי הכמות מכריע, ואעפ"כ פסק בנוגע לק"ש שזמנה היא באשמורה הראשונה שאז הולכים לישון אף שלא ישנו בפועל כיוון דאזלינן בתר בכח - פשוט שא"ז בסתירה אחד לשני, משום שכאשר אומרים שישנו זמן השינה "בכח" - פירושו שכל כמות הזמן של הלילה נכלל - בכח - באשמורה הראשונה. בסגנון אחר: האשמורה הראשונה היא לא איכות שבמקום לילה שלם, אלא בכח שלו.

דוגמא פשוטה לדבר: ב"ש סוברים שבליל אי דחנוכה מדליקים ח' נרות כיון שהולכים אחר (בכח) ימים הנכנסים, וב"ה סברי שמדליקים נר אי כיוון שהולכים אחר ימים היוצאים (בפועל), כלומר, כל המחלוקת היא בנוגע לכמות הימים שישנם, שב"ש סוברים שבליל אי ישנו כמות וכל הפרטים של ח' ימים בכח, אף שאינם בפועל.

לסיכום: גם אם נכריע, לדוגמא, שריבוי הכמות עדיף על ריבוי איכות, עדיין לא נדע לפי' כח ופועל הי' מינייהו עדיף, כיוון שבפועל איננו ריבוי הכמות של בכח, [ועד'יז להיפך - בכח איננו יותר "איכותי" מהבפועל] וריבוי כמות ישנו גם בהבכח.

ודאתינן להכא, לא אתאפק מלהעיר על עוד דבר מוזר שהובא באותו גליון, בביאור נוסח התפילה להושי' - שליטא בסידור אדה'יז - "הושענא שלוש שעות" דאיתא בפוילישע ספרים שקאי על שלוש שעות שלפני ביאת משיח שיהיו קשים מאד "והעצה לזה לשתות הרבה משקה ולישון" כפי שמסיים שם.

הנה גם את"ל שנכונה שמועה זו ויחוסת' כפי שהיא בספרים הנ"ל, הרי אין לנו אלא "תורת כ"ק אדמו"ר שליט"א מה"מ" (נוסח "דף השער" דהגליון) ובה שפע של הצעות ועצות פרטיות האיך היא הדרך לזרז ביאתו וכו', ודווקא עצה הנ"ל אינה ביניהם, ואדרבה - נאסרה בגזירה ונכפל הדבר כמה פעמים, ולא פליג בשום מקום בין "שעות רגילות" ל"שלוש שעות" לענין "שלוש כוסות", וד"ל, ומסיימין בטוב.

=====

הערה בלקו"ש

ה'ת' מנחם מענדל הכהן ריבקין
= שליח כ"ק אדמו"ר שליט"א - סידני אוסטרליא =

בלקו"ש ח"ל ע' 31 מביא כ"ק אדמו"ר שליט"א פרש"י עה"פ והיתה הקשת בענן וראיתי' וגוי בין אלקים ובין כל נפש חי' וגוי תוכן פרש"י בין אלקים הול"ל ביני אלא שמדבר במידת הדיון, והק' כ"ק אדמו"ר שליט"א שהפ"י רש"י שבפי וירא עה"פ וה' המטיר על סדום גוי מאת ה' מן השמים שהול"ל מאיתי אלא שדרך המקראות לדבר כן ולמה בנדו"ד צריך רש"י לפרש פי' חדש ולא כתב שדרך המקראות לדבר כן כמ"ש שם ובכ"מ?

לכאוי יש לחלק בין פרשתינו לפי וירא בפי וירא שהכתוב "מספר" מה שעשה ה' לסדום דרך המקראות לדבר כן אבל בפרשתינו הכתוב מביא דברי ה' ורש"י מפרש דברי ה' המובאים בכתוב, ולכאוי אינו מתאים לפרש שדרך המקראות לדבר כן במקום שהמקרא "מעתיק" דברי ה', (וכמ"ש שם הטעם שרש"י לא מפרש כן בפי בראשית ששם מובא דברי למך לנשיו).

=====

א ג ר ו ת ק ו ד ש

דברים שבכתב אי אתה רשאי לאומרן בע"פ

הרב אברהם יצחק ברוך גערליצקי
= ר"מ בישיבה =

בב"ק ד"ג ע"ב בתוד"ה כדמתרגם רב יוסף ביארו התוס' דנקט רב יוסף שהוא היי בקי בתרגום ולא משום שהיי סגי נהור ולא היי יכול לקרות מן הכתב והיי צ"ל בעי"פ ובמילא חל עליו האיסור דדברים שבכתב אי אתה רשאי לאומרן בעי"פ (כמבואר בגיטין ס,ב) ולכן הוצרך לתרגם דווקא, דזה אינו דהרי משום עת לעשות להי התירו וא"כ כאן בוודאי היי מותר לקרות בעל פה. וכוונתם לשלול מה שפירשו בשבת קטו,א, בד"ה לא ניתנו ששם כתבו משום שהיי סגי נהור כו' דזה אינו כלל, אלא דצ"ל סתם שהוא היי בקי בתרגום.

והתוס' בתמורה יד,ב, הקשו ממה שאנו אומרים מזמורים בעל פה דאיך הוא מותר? ותירצו שהאיסור קאי רק על היי חומשי תורה ולא על כ"ד ספרים, אבל אח"כ הקשו ממה שאומרים בתפילה פסוקי התורה כמו ויושע וגו' וק"ש! ותירצו שהאיסור הוא רק אם אומר בעי"פ **לרבים**, אבל אם אומר לעצמו ליכא האי איסורא, ובשו"ת חות יאיר סי' קע"ה הוכיח שהתוס' כאן לא סבירא ליי כהך שיטה, דאם כאן סב"ל דלעצמו מותר א"כ לא הוצרכו לומר ברב יוסף דשרי משום עת לעשות, אלא משום שלומד לעצמו מותר בכלל, ועיי גם בשו"ע אדה"ז סי' מ"ט שכתב בתחילה דכל דבר ששגור בפי רבים לית ליי הך איסורא דדברים שבכתב כו' ואח"כ הביא דעה ב' (דעת תוס' הני"ל) שיש חילוק אם אומר לעצמו או לרבים, ומסיים דטוב להחמיר כדעה א', ומסיק בדברי התוס' כאן דבסומא וודאי מותר משום עת לעשות להי וגו' עיי"ש

והנה הרמב"ם הזכיר הך איסורא דדברים שבכתב כו' רק בנוגע לקריאת התורה, שהקורא אסור לו לקרות בעל פה משום דדברים שבכתב כו' והוא בהלי תפילה פ"יב היי עיי"ש, ולא הזכירו במקום אחר לגבי יחיד, ויש להוכיח מזה בפשטות דגם הרמב"ם סב"ל כשיטת התוס' שהאיסור הוא רק לרבים ולא ליחיד, וכן נקטו האחרונים. ועיי שם גם בהלי י"א שהביא גם הדין דדברים שבעי"פ אי אתה רשאי לכותבן לגבי המתרגם בקריאת התורה שאסור לתרגם מתוך הכתב עיי"ש, וגם הכא יש להוכיח דסב"ל להרמב"ם דאיסור זה הוא רק כשהוא **בשביל רבים** כמו בהמתרגם שרוצה לכתוב עבור קריאה לרבים. אבל אם יחיד רוצה לכתוב דוריה

שבעי"פ לעצמו אין בזה שום איסור, וזה מתאים עם מ"ש הרמב"ם בהקדמתו לסי' היד דלפני רבינו הקדוש הי' כאו"א כותב השמועות לעצמו ואין בזה שום איסור, ורק רבינו הקדוש שכתב המשנה לרבים, צריך ההיתר דעת לעשות לה' עיי"ש, דהרמב"ם לשיטתי קאי, אבל עיין רש"י שבת ו, ב, ועוד דאיתא שם איסי בן יהודא אומר מצאתי מגילת סתרים כו' שפירש"י דכיון שהי' איסור לכתוב דברים שבעי"פ לכן היו מסתירים אותו עיי"ש, ומשמע דסב"ל לרש"י דהאיסור הוא גם כשכותב בשביל עצמו. (ולפי שיטת הרמב"ם דלכתוב לעצמו מותר יש מהאחרונים שפירשו הא דנקרא מגילת סתרים, דכיון דאומר שם שיש מלאכה אחת שאין חייבים עלי' לכן לא רצו לפרסם זה וכן הוא בשאר המקומות ואכ"מ).

אלא שמצינו באגרות קודש לכ"ק אדמו"ר מה"מ שליט"א שיטה חדשה לפי דעת הרמב"ם דבחי"ה עי' רנ"ה כתב להג"ר א"ח שי צימערמאן בנוגע להא דנקט בספרו (בנין הלכה על הרמב"ם) דלדעת הרמב"ם האיסור דדברים שבכתב כו' הוא בכל מקום כשהוא לרבים בין בקריה"ת ובין בת"ת דרבים עדיין צע"ק למה לא הביא הרמב"ם דין זה גם בהל' ת"ת, ומביאו רק בהל' קריאת התורה? גם איך התירו האיסור בכהן גדול דקורא פי' אך בעשור בעי"פ ביוהכ"פ כשהוא ברבים? ולכן מסיק שם בדעת הרמב"ם שהאיסור הוא רק בקריאת התורה בלבד, ולא בשאר מקום אף שהוא לרבים, ומעליותא דקריאת התורה הוא משום שזהו חובת הציבור כסברת המלחמות מגילה פ"א ד"ה ועוד אמר, משא"כ קריאת כה"ג הוה חובת עבודתו ולא חובת הציבור, וממשיך שם דיש לומר דגם קריאת התורה שבמועדות של קרבנות, חלוק ג"כ משאר קריה"ת שהוא משום ונשלמה פרים שפתינו או הוספה להקרבת הקרבן דבזה לא חל האיסור דדברים שבכתב כו' עיי"ש

וראה עוד בחלק ט' עי' ע"ט שכתב כהנ"ל שיש ב' סוגים בקריאת התורה, קריאת התורה שהוא חובת הציבור ולא חובת יחיד דזהו בדוגמת נתינת התורה שניתנה לכלל ישראל, ורק עי"ז חל האיסור דדברים שבכתב וכו' ומציין לשו"ת הרדב"ז ח"ד סי' א' ר"ה, שמבאר טעם האיסור כדילפינן ל"י שם בגיטין משום דצ"ל בדוגמא לנתינת התורה, וכשם שבנתינת התורה ניתנו דברים שבכתב באופן של כתב דווקא ולא בעל פה, כן צ"ל גם אח"כ בישראל דדברים שבכתב אי אתה רשאי לומר בעי"פ וכן דברים שבעי"פ אי אתה רשאי לכותבם, וסוג הב' של קריאת התורה כמו קריאת כהן גדול ביוהכ"פ וכן בכל קריאת הקרבנות ביו"ט דמחולקים משאר קריאת התורה וראה תוס' מגילה ל, ב, וכן ברמב"ם הל' תפילה שחילק ענין קריאת התורה בשני הלכות עיי"ש באגרות קודש בארוכה.

דמבואר בזה שיטה חדשה לדעת הרמב"ם שהאיסור הוא רק בקריה"ת של ציבור ולא בת"ת דרבים ואפילו בקריה"ת שאינו דומה לנתינת התורה כו' ג"כ לית שם חך איסורא, ומובן דזה אינו כשיטת התוס' הנ"ל דדין זה שייך בכל מקום שהוא לרבים.

והנה לכאורה יל"ע בהרא"י שהובא דהרמב"ם לא הביא דין זה דדברים שבכתב כו' גם בדין ת"ת דרבים דלכאורה הלא הרמב"ם כתב שם בר"פ י"ב דמשה רבינו תיקן להם לישראל שיהיו קורין בתורה ברבים כו' כדי שלא ישגו שלשה ימים בלא שמיעת תורה, ונמצא דכל הענין דקריאת התורה הו"ע דתלמוד תורה ברבים, וראה בספר דבר אברהם ח"א סי' ט"ז אות י"ז דנקט בפשטות דחיוב הקריאה הוא בדוקא באופן שבקריאתה מתקיים מצות ת"ת דרבים דהרי עיקר קריה"ת בצבור הוא משום מצות ת"ת כדאיתא בב"ק פב,א, עיי"ש ועי' גם בספר ציונים לתורה כלל ט' דנקט כן, ובשו"ת גינת ורדים או"ח כלל ב' סי' כ"ד, וא"כ אפי"ל דלכן לא הוצרך הרמב"ם להביא דין זה בהל' ת"ת כיון שכבר הזכירו בנוגע לקריאת התורה והיינו. הך? גם איך אפשר לחלק ביניהם הלא הם דבר אחד?

ומוכח מזה דדעת כ"ק אדמו"ר מה"מ שליט"א דמצות קריה"ת חלוקה לגמרי ממצוות ת"ת דרבים כו' ויש לבאר זה כמ"ש בספר שעורים לזכר אבא מרי ז"ל להגר"ד"ס ז"ל (ח"ב בענין תקנת משה) שמקשה שם שהרי תקנת משה בקריה"ת היתה מיד אחרי קריעת ים סוף לפני מ"ת וכיון דעדיין לא ניתנה תורה וליכא עדיין מצוות ת"ת מהו הרעש בהליכת ג' ימים בלי תורה? ומוכיח מזה דמצוות קריה"ת אינו יסודו הענין דת"ת דהרי עדיין לא נתחייבו אז, אלא כלשון הגמ' "כיון שהלכו שלשת ימים בלא תורה מיד נלאו", היינו דלא הדאגה לביטול מצוות ת"ת היא שגרמה התקנה, אלא הליאות שאחזה בהם העייפות והמרירות הנפשית זהו מה שגרם תקנת קריאת התורה בכדי להגן על הציבור מפני הליאות הרוחנית וזהו ע"י שמיעת דבר ה' והתקשרות בדבר ה' שזה פועל טיהור רוחני על האדם כו' וממשיך לבאר שם בארוכה דלכן תיקנו בכל ג' ימים ולא בכל יום דמצוות ת"ת היא בכל יום אלא הוא כנ"ל, ולכן הדגיש הרמב"ם "בלו שמיעת התורה" ולא "בלי תורה" כמבואר בגמ' דבזה מרמו דאפילו השמיעה מצ"ע פועל ולאו דוקא לימוד, וכדמצינו כו"ב לענין מצוות הקהל דאפילו אלו שאינם מבינים צריכים לכוון לשמוע, (כמ"ש הרמב"ם בהל' חגיגה) וכן בכל קריאת התורה דצריך לצייר בנפשו שעומד לפני השכינה וכמעמד הר סיני ולכן כתב הרמב"ם (פ"ב הי"א) לגבי המתרגם דצ"ל באימה וביראה שהוא לשון דמצינו במתן תורה עיי"ש בארוכה, וכן בסי' מ"בית מדרשו של הרב"י ע"י ג'. וראה לקו"ש

דלפי דבריו מבואר היטב מ"ש בהאגרות דמצות קריאת התורה חלוק לגמרי ממצות ת"ת דרבים דמצוות ת"ת בפשטות היינו ידיעת התורה משא"כ הכא ענינו הוא בכלל להתקשר עם דבר ה' ובמילא מוכח דרק כאן סב"ל להרמב"ם הך איסורא, ויומתק גם לפי מ"ש דקריאת התורה קשור עם נתינת התורה במעמד הר סיני דלכן שפיר מובן דרק בזה אמרינן דצריך להיות דומה לנתינת התורה, דדברים שבכתב לא יהיו נאמרים בע"פ.

ועיי עוד בסי ברכת שמואל יבמות סי' כ"א שהביא שם להסתפק בשם הגר"ח בנוגע לקריאת התורה שיש וי' שלא שמעו עדיין קריאת התורה אם אפשר לקרות בציבור משום רובו ככולו או לא, וביאר דזה תלוי בגדר תקנת קריאת התורה אם זהו חובת היחיד אלא דחייב זה של היחיד אפשר להתקיים רק בציבור או שהוא חובת הציבור ולא היחיד, ואי נימא דהחייב חלה מעיקרה רק בציבור כשיש עשרה לא שייך בזה הדין דרובו ככולו דהא אכתי ליכא חיוב כלל ואפי' מיעוט חיוב ליכא כיון דהחייב חל רק עיי' עשרה, ורובו ככולו אמרינן רק בתפילה וכיו"ב שהחייב הוא אפי' על היחיד, דבזה אמרינן דכיון דאיכא רוב החייב הרי זה ככולו חיוב, אבל אי נימא דקריאת התורה הוא חיובו של היחיד נמצא דגם בזה אמרינן רובו ככולו עיי"ש, ולפי מה שנתבאר לעיל בשיטת הרמב"ם דקריאת התורה הוא חיוב דציבור יוצא לפי הגר"ח דלא אמרינן שם רובו ככולו.

אבל בנוגע לדינא פסקינן דאפי' בקרה"ת אמרינן רובו ככולו כשוי' עדיין לא שמעו כמ"ש בסי קצות השולחן סי' כ"ה סיי"ד, וכן כתב בשו"ת שערי רחמים סי' יז-ח"י, ושו"ת פרי השדה ח"ד סי' צ' ושו"ת מהרש"ם ח"א סי' קעא ובדעת תורה סי' נ"ד, וראה בסי' בית האוצר סי' נ"ד ובסי' מנחת הפתים סי' קמ"ג ועוד.

חובל בעצמו וחובל בחבירו

הת' שמואל שלמה ליפשיץ
= תות"ל 770 =

א) באג"ק כ"ק אדמו"ר שליט"א ח"ד אי' תתקכ"ג, דן בנוגע לדברי הישי"ש (בי"ק צא, ב), דס"ל שאסור לחבול ולבייש עצמו אפי' בעבור צורך ממון, וכך הם תוכן הדברים שם, דהנה אדה"ז (חוי"מ ת"כ ס"ד בקו"א) מביא דעת מהרש"ל זו דאף בעבור ממון אסור לחבול ולבייש עצמו, וכותב דצעי"ג בבושת, מרב דאמר לר"כ פשוט נבילה בשוק וכוי' (בי"ק ק"י), שמשמע שבעבור צורך ממון מותר לבייש עצמו - עד לפשוט כוי', ובחבלה, מדאמר יעקב שבעת שמירתו על צאן לבן אכלו חורב וסרח, חזינן שבעבור ממון עשה פעולה שפגעה בגופו, וחשואל.

שם הקי, דדברי המהרש"ל אמורים אם מבייש או חובל בעצמו: דרך ליצנות וכיו"ב שרק בזה אוסר אפי' בעבור ממון אבל דרך מלאכה מותר בכ"א, ומאן מקשה בו אדה"ז, ומוכיח זאת מהא דנאמר בזיעת אפיך תאכל כו' וא"כ האיך תיסק אדעתין דדברי המהרש"ל אמורים בכ"א, וע"כ כי באגי דאין לומר חילוק זה בדברי המהרש"ל - דהם אמורים דאסור רק דרך ליצנות כו', דאדרבא זיל בתר טעם האיסור - לפי הגדרת אדה"ז (ס"ד שם) - שאסור לחבול ולבייש עצמו "דאין לאדם רשות על גופו כלל להכותו ולא לביישו ולא לצערו", וממשיך: והיינו שבענין צער הגוף דינו כמו גופו של חברו, (ולהעיר מלשון הר"י מיגאש (קפו) "ואין הפרש בין מי שיצער נפשו או מי שיצער חברו" ומלשון הסי"ח (תרעו) הובא לקמן והוא ע"פ מה שכי ברדב"ז (סנהדרין פ"יח ה"ז) שאין נפשו של הקב"ה קנינו אלא קנין הקב"ה; ואם כך היא ההגדרה דאין נפשו שלו א"כ אסור בכ"א להכות ולבייש עצמו, ואין מקום לחילוק הנ"ל.

ועמ"ש האיך תיסק לומר דתאסר חבלה וביוש עצמו אפי' בעבור ממון בכ"א הא נאי בזיעת אפיך גוי לזה כותב שבאמת כו"ע ס"ל דאע"פ שהגדר הוא דאין גופו שלו הרי הנהוג בעולם הותר בציווי ששת ימים תעבוד ולכן מובן הא - בזיעת אפיך גוי אבל, לפי המהרש"ל, ביתר על הנהוג, הרי חזרנו לגדר הדבר דאין גופו שלו, ומגדיר הדבר, דבהנהוג בעולם הרי נותן הקב"ה רשות להשתמש בקנינו באופן כזה, אבל ביתר על כן הר"ז חובל בקנינו שכ הקב"ה בלי רשותו, ואדה"ז מוכיח מרב ויעקב אבינו שאפי' ביתר על מנהג העולם מותר לחבול (יעקב) ולבייש (רב) בעצמו, וההוכחה דמזה שהתפאר יעקב ורב הזהיר מוכח שהר"ז יותר מהנהוג, וכאן מציינ לב"מ צג, ב נטירותא יתרותא כו' (ולכאורה תלוי במחלוקת רבה ור"ח שם), שלמ"ד א' שם הרי מיעקב נלמדים גדרי השמירה הרי שכן הוא הנהוג, ומציינ לתנחומא מקץ, "כמה צרות הייתי", ובפי' הטור פירש, שעשה יעקב מה שלא הי' חייב בזה. עד כאן תוכן הדברים שם.

ב) כלומר, דאכן גם המהרש"ל יודה דבהנהוג בעולם שדי לחבול ולבייש עצמו בעבור ממון, שבזה, בציווי ששת ימים תעבוד [ועיין תורה שלימה יתרו - הסוברים שזה עשה] נתן הקב"ה רשות להשתמש בגופו - שהוא קנינו של הקב"ה - וכך יוטעם הפסוק בזיעת אפיך וגו', רק שדבריו שאוסר באים בהמשך לזה, שכיון שגופו קנין הקב"ה, הרי ביתר על הנהוג הי' חובל בקנין הקב"ה בלי רשותו, ואדה"ז מוכיח מרב ויעקב אבינו דאף ביתר על הנהוג שרי בעבור ממון, (ומשמע שהר"ז היתר בעבור ממון, אבל בצורך סתם יאסר, ועיין תוסי' שם ב"ק, אלא האי תנא, ובפניי' שם).

וצ"ל מהי סברת המחלוקת, דלכו"ע ההגדרה היא שגופו אינו שלו, וא"כ במאי המחלוקת היינו דלאדה"ז אומנם הוכיח שאף ביתר על הנהוג שרי, אבל אכן מנין זאת והא גופו אינו שלו וניתן לו לשימוש הנהוג.

ג) לזה י"ל, ע"פ דברי הרשב"ם (בי"ק קי, א), על המאמר המובא בדברי אדה"ז מדאמר רב לר"כ, דהוא כי שם "אבל לפרנסה אין זה גנאי", ואפשר לומר בזה בני פנים, או דזהו גדר הדבר דלפרנסה אף ביותר מן הנהוג בעולם הרי דבר שהוא לפרנסת האדם הרי אין זה גנאי, וכך ס"ל גדר הדבר, אלא שההוכחה לזה היא מיעקב אבינו דאף עשה ביותר מן הצורך, וזו הסיבה לדברי רב שהזהיר פשוט, אלו דברי הרשב"א בזה. או י"ל דזו היא הסברא אף לכלל ההיתר לבייש עצמו, דכיון דלפרנסה אין זה גנאי הרי יצא דבר זה לפרנסת האדם, מגדר גנאי ולכן לא נאסר הדבר באיסור גיוש גופו (אלא שאולי י"ל כן רק בגנאי, משא"כ בחבלה, שבה יוצרך ל"ששת ימים" הציווי המתיר - אבל לכתחילה יכלל אף חבלה לפרנסה באיסור הנלמד מנזיר (בי"ק שם)).

והנה לפ"ז יצא לנו דכו"ע ס"ל הגדר דגוף האדם אינו שלו, ולכן אסור לחבול בו ולביישו, וכו"ע ס"ל שדרך מלאכה עבור ממון שרי לחבול ולבייש, דנתן הקב"ה בציווי ששת ימים רשות לזה - להשתמש בגופו, וביותר מן הנהוג אוסר המהרש"ל דהר"ז כבר חובל בקנין הקב"ה בלי רשות דע"ז לא ניתן רשות, ולאדה"ז, בהיתר זה נכלל אף יותר מן הנהוג, דלפרנסה בכ"א אין זה גנאי, או - דעכ"פ בגנאי - הרי אין לכתחילה נאסר-גנאי לפרנסה שהרי א"ז גנאי לגופו בזה, וממילא לא נכנס בקנין לא לו, (וכדלעיל, צ"ע אם י"ל כן גם בחבלה).

ד) היינו לפ"ז הרי רק להמהרש"ל צרכינן להתיר דששת ימים משא"כ לאדה"ז הרי אין נאסר גנאי זה דאין זה גנאי, והנה י"ל (דכן הוא גם בחבלה) והר"ז נסמך במיש (בס"ד שם) אדה"ז, דאחר שהביא דין זה דאין לאדם רשות בגופו כלל, כי דלהתענות צורך תשובה שרי דטובה הוא לו להציל נפשו משחת, כלומר שדוקא משום שגופו אינו שלו הרי באם אינו עושה תשובה הרי בזה הוא חובל בקנין הקב"ה, וקיום נפשו להצילה משחת הוא דוקא בהתענית ולכן ודאי דשרי, וי"ל כן דזהו הסברא להיתר לחבול ולבייש עצמו בעבור ממון דכיון דטוב הוא לו שרי שבזה הוא קיום נפשו, משא"כ אם אינו עושה כן, ולכן ס"ל דאפ"י ביתר על מנהג העולם שרי דלפי גדר זה הרי טובת האדם היא המכריעה, וכן ממשיך שם בס"ד, לגבי פועל שכיון שהרשות לבעה"ב להכותו טוב היא לו כדי שישכרחו חרי שיכול לתת רשות - שזה ברשותו - טובת גופו, לבעה"ב להכותו.

ה) אבל ז"ב דאף לאדה"ז הרי גופו אינו שלו, ולכן כותב שם שאין אדם יכול ליתן רשות להכותו דאינו ברשותו שתועיל הרשות אלא בעבור ממון (אפי' ביתר על הנהוג) שרי או בדרך תשובה להתענות שז"ב שהדבר טובה היא לו, אבל בסתם וודאי אסור דגופו אינו שלו, ולכן יובן; דהמהרש"ל בדבריו שם הוכיח מן המשנה - שבה מקור איסור חבלה ובושת בעצמו, ששם איירי באשה שהיתה מטפחת על ראשה - ושם הרי הוא צורך ממון, ונאסר? (ב' פירושים נאמרו שם (עי' מאירי) או דאספה האיסור שמן, ולפי"ז נימא דהוא ממון מועט שכ"ע יודו דאסור - מפני כמות מועטת של איסור, והב', שטפחה על ראשה מצער איבוד האיסור שמן כהקורע על מיתו, וה"ז "יותר מדאי" ובלא תועלת.

ו) ולהעיר, דבשמ"ק שם בשם הרמ"ה הביאו ראייה מן ר"ח שהיה הולך במקום קוצים והיה מרים בגדיו שלא יקרעו, הרי הוכיחו שהטעם הוא שאדם רשאי לחבול בעצמו, וי"ל דהסברא דכמו שאמר ר"ח ד"זה מעלה ארוכה וזה אינו" כו' הרי שעיי"כ לא נקרעו בגדיו וה"ז צורך ממון דשרי (אע"פ שאין הממון מן החבלה גופא).

ז) אדה"ז בס"ד שם, אחר שמביא מקור לאיסור חבלה בחברו מדין מלקות מקי"ו ומה רשע הקפידה בו תורה כו' ק"ו צדיק, כי דאם נתן המוכה רשות להכותו אינה מועילה לפוטרו, כי אין לאדם רשות על גופו [שתוכל רשותו להועיל] להכותו ולא לביישו ולא לצערו בשום צער [וי"ל דכיון דאתי אדה"ז מדיני חובל בחברו לדין חובל בעצמו (ע"י דין אם תועיל הרשות שלא הובא בפורסקים, יעויין לאור ההלכה בסופו בזה) וממשיך פרטים בזה, לחבול בעצמו דרך תשובה בתענית וכו', לכן קרא להלכות אלו נזקי גוף ונפש ודיניהם, שכולל נזקי גוף ונפש הוא בחברו וגם הוא בעצמו, משא"כ בשו"ע ב"י שקרא לזה הלכות חובל בחברו, דלא הביא דין חובל בעצמו אלא לומר דאף שחבל בעצמו ואינו רשאי אי"ז אחרים שקבלו אן חייבים (סלי"א), וכן הרמב"ם כתב הלכות חובל ומזיק סתם ואכן כלל דין חובל בעצמו עיי"ש], וממשיך דבפועל מועילה נתינת הרשות להכותו, הואיל והיא לטובתו, וז"ל שם, אסור להכות .

. משרתו אפי' אינו שומע בקולו . . ואם התנה עמו מתחילה כששכרו שיהיה רשאי להכותו כשלא ישמע בקולו מועלת נתינת רשותו הואיל והיא לטובתו כדי שישכרהו, והנה היתר זה סברתו, דכיון שהיא לטובתו הרי לטובתו יכול להכות עצמו, כבתענית שאדה"ז מביא קודם לכן דאף שאין לאדם רשות על גופו להכותו כו' אבל דרך תשובה להתענות שרי דהוא לטובתו, וכיון דאף כאן לטובתו הוא מועילה נתינת הרשות לבעה"ב להכותו.

והנה ניתן היה לומר דהדברים כאן הם דוקא לפי מה דסי"ל בקו"א דפליג על המהרש"ל דהוא סי"ל דאף בעבור ממון אסור להכות עצמו ומקשה עליו והוא משמע דסי"ל ששרי בעבור ממון ולכן כאן בפועל שהוא בעבור ממון שרי, והנה ניתן לומר דהדברים לכו"ע, דלפי מה שהסביר באגרות שם, הרי חבלה בעבור ממון כמנהג העולם לכו"ע שרי, אלא דלפי"ז יש לדון במנהג העולם הן מבחי' הממונות והן מבחי' החבלה עד היכן הוא, וכאן מתיר לפועל בסתם, שמשמע שההתיר הוא בכל אופן, והסברא או שלאדה"ז הרי בכ"א מנהג העולם הוא כו' וכדלעיל, או דלטובתו כדלעיל שרי ולא נאסר כלל, וכמבוא לעיל, וכן נותן הלשון כאן, דבהמשך לההתיר לחבול בעצמו בדרך תשובה בתענית שכי' הסיבה לכך דהוא לטובתו, ממשיך שכיון שכאן הוא לטובתו כדי שכשכרהו הותר, והרי לפי"ז ההתיר הוא מצד טובתו והיא המכריעה.

ח) והנה חידוש נוסף יש כאן, ובהקדים, דהנה כי דמדוע שרי להכות בניו ותלמידיו וז"ל: וכן מותר להכות בניו הקטנים. . . הואיל והוא מתכוון לטובתם וטובתם מוטלת עליו שהם ברשותו, הרי שאין ההיתר הוא שהוא לטובתם, אלא שטובתם מוטלת עליו, דיש שרי"ל שאין איסור חבלה בחברו במכה לטובה כמו לבניו, וזה הותר מההגדרה שכי' הרמב"ם, שאיסור הכאת חברו הוא רק "דרך נציון" ומשאי"כ מה לבניו וכו' (כלרפואה), (והמהרלבי"ח (קוני הסמ"י) רצה אף לומר שהותר מזה, כשנותן המוכה רשות, שכבר לאו דרך נציון הוא זה ועיין בזה לא"ה שם), אך אדה"ז סי"ל שההיתר שונה הוא נתינת הרשות, שכיון שלו עצמו מותר להכות עצמו מועילה הרשות, ובפועל הוא נתן הרשות, ובבניו הטיילה עליו התורה טובתם.

רק שחידוש יש במקרה של פועל, שאדה"ז כי שמועלת נתינת רשותו, הואיל והוא לטובתו כדי שישכרהו, הרי שהנתינה בתחילה מועילה למשך זמן שהוא פועל, משמע שאף שאין להגדיר כל מכה משך זמן עבודתו כמכה לטובתו, הותר בזה שנתן בתחילה רשות, שהסברא בזה שחלק הזה ההשתמשותי בעצמו שלו ויכול להקנות זאת לבעה"ב (או עיי' הי"ששת ימים" או שאין נאסר לטובתו, וממילא הוא קנינו לזה), ואולי לפי הסוברים שצריך מכה לטובתו צ"ע אם שרי.

ט) וי"ל מקור באיסור הכאת חבירו הנלמד ממלקות, להתיר מכה לטובתו, (א) דבגמ' (כתובות לב, א) נא' "שכן הותר מכללו בב"ד" כלומר שאיסור הכאת חבירו הותר לב"ד להכותו הל"ט (דהאיסור נלמד מ"פון" על יוסיף להכותו המכה המי'), וי"ל שאין הדבר התיר בפ"ע, אלא שהוא מגדיר הדבר דהל"ט לטובתו הוא וכך שרי, (וקשה שאין זה "היתר" לפ"ז וממילא לא קולא בלאו היא) (ב) שאיסור מלקות הוגדר שהוא "ונלקה" מכה שהיא עם קלון, הרי שמכה לטבתו י"ל שאינה נלמדה לאיסור כלל.

הערה במאמר ד"ה בשש"מ למרום

**הת' לוי יצחק חזקלביץ'
= תלמיד בישיבה =**

בקוני חגה"ש-תשנ"ג ד"ה בשעה שעלה משה למרום: "אמר להם לקבל התורה (שבא לקבל תורה עבור כל ישראל, כמאמר משה קבל תורה מסיני ומסרה ליהושע...לאנשי כנסת הגדולה ומהם לכל ישראל עד סוף כל הדורות).."

לכאוי מהו כל האריכות הזו מאי קמ"ל שמשח קבל בשביל עם ישראל מה מוסיף בזה?

אולי אפ"ל שנקודת המאמר היא שהתורה נתנה למטה מטה דוקא (כמובא שם המשל, שכשצריך להרים בנין מגביהים מלמטי דוקא) כי בכדי לברר את כל הבנין צריך לברר מלמטי כוי, ולכן רצה להדגיש שלא רק שנתנה לצדיקים אלא בישראל גופא למטה מטה דוקא "לכל ישראל עד סוף כל הדורות".

ועצ"ע בנוגע למ"ש (בדף 12): "דזהו מה כשיהושע תלמיד משה, כמאמר משה קבל תורה מסיני ומסרה ליהושע, כשרצה להעמיד..", שלכאוי מה נוגע כאן להדגיש שהוא תלמיד משה ולהביא רא"י ממשנה?.

=====

פ ש ו ט ו ש ל מ ק ר א

**הרב משה לברטוב
= תושב השכונה =**

בפי וירא יטי' בי, הנה נא אדני, רש"י מביא בי' פירושים על זה, ולא זכיתי להבין מהו פ"י הראשון דלכאוי פ"י הפשוט הוא כהד"א, שלכן שימש בהלי סורו. ובכלל מהו הדוחק שרש"י מיישב.

בכלל, מלת נא מפורשת (עפ"י התרגום) בבי' פירושים לי בקשה (בבעו) ולי עתה (כען) ובלשון בקשה הוא ג"כ עתה. (בבעו כען). וזהו שהתרגום פה מפרש על נא הראשון בבעו כען ועל מא השני (רק) כען. שלוט בקש מהם שיסורו עתה לביתו. (שבזה מתרץ למה אמר בי' פעמים נא). ולפי זה הרי"ז כמו פ"י השני של רש"י ומה חסר עוד. ולמה מפרש רש"י פ"י הראשון ומחלק המשפט לבי חלקים.

ר מ ב " ם

תיקון טעות

התי אריי ליב דובינסקי
= תות"ל 770 =

ברמב"ם הלי קידוש החודש פי ט"ו ח"ו:

"ואם יהיה (המסלול) מאה ועשרים תהיי מנתו ארבע מעלות
ועשרים חלקים..."

ואם יהיה מאה וחמשים תהיי מנתו שלש מעלות ושמנה
וארבעים חלקים..."

ואם יהיה מאה ושבעים תהיי מנתו מעלה אחת ותשעה וחמשים
חלקים..."

הגרסא הנ"ל היא ברוב הפוסקים (ווילנא, רמב"ם לעם,
אשכול).

והנה מה שנמצא בדפוסים הנ"ל בנוגע למנת המסלול 150^0
ו 170^0 הוא טעות דמוכה, כי כמו שיראה הקורא שהמסלול 100^0
נאילך המנה פוחתת והולכת, ולכן מן הנמנע שמנה להמסלול
 140^0 היא 33^0 והמנה ל 150^0 היא יותר מזה!

כהנ"ל נכון הוא אף למנה המסלול ל 170^0 (כמו שהעיר הרב
יוסף יצחק ש"י לאש בספרו "תכונה למתחילים" ע' 94).

והנה מדברי הרמב"ם עצמו פי י"ד ה"א מובנת ההתאמה בין
מסלול למנתו ואפשר להוציא המנה לכל הסלול אם ידוע מנה
למסלול אחד עכ"פ (כמובן למבינים בחכמת החשבון).

ולאחר החשבון יוצא לנו שלמסלול 120^0 תהיי מנתו $4^0 40$
ולמסלול 150^0 תהיי מנתו $2^0 48$ ולמסלול 170^0 תהיי מנתו
 59^0 .

ברמב"ם הוצאת הר"ר קאפח תוקנו שתי הטעויות האחרונות
להמסלול 150^0 ו 170^0 .

בהוצאת הרב שבתי פרנקל תוקנו כל שלש הטעויות וז"ל
בשולח"ג "כ"ה בכתז"י כדפוס קדמון וברוב כ"י".

ש ו נ ו ת

אבל בתוך יב' חודש בנוגע לזיכור

הרב ש. ב. קיובמאן
= תושב השכונה =

אודות המנהג המובא במחזור חב"ד (ובספר המנהגים) "אבלים בתוך שנת אבלות אין יוצאים מביהכ"נ בשעה שחקהל אומרים "זכור", אבל אין הם אומרים "זכור" (וכן בכל פעם שאומרים זכור).

הנה בהסדרא של לקו"ש שי"ל בשנת תשכ"ג ממיוגראף, בהשיחה לחה"ס תשכ"ד הוסיף כ"ק אדמו"ר מהמ"ש שליט"א הערה על זה, ובאשר מפני סבות לא נדפסה הערת זו, וכדאי להדפיסה עוה"פ.

וזה לשון ההערה שם:

"כמה דעות בזה (עיין שו"ע אדה"ז ס"ס רפ"ד, שערי אפרים ש"י סל"ב ובנ"כ שם, אורחות חיים (החדש) סתרס"ח, גשר החיים ח"א פל"א, כל בו על אבלות), והפס"ד בזה, כנדפס, הורה כ"ק מו"ח אדמו"ר.

והטעם י"ל בפשיטות - דאין לצאת מביהכ"נ כיון דלא שיך הטעם ליציאה משום עין הרע, ולא יאמרו כו' - דהקול ודיבור יעורר הכוונה ביותר ויבלבלו כו' (כמש"כ בכרם שלמה).

ועוד י"ל (אף שלא מצאתיו לעי"ע בסי, אבל לכאוי פשוט הוא) - דבתוך יב"ח אי"צ לבקש: זכור כו' כיון דאינו נשכח בלאה"כ (למטה, ובמילא גם למעלה), ע"כ לשון החערה.

והנה אף אשר באג"ק לכ"ק אדמו"ר מהמ"ש שליט"א, ח"ג ע' ח', כתוב אחרת - ידועה הוראת כ"ק אדמו"ר מהמ"ש שליט"א, בנוגע למשנה ראשונה כשיש משנה אחרונה - אשר נוהגים כמשנה אחרונה, - כמובא בשערי הלכה ומנהג ח"ב סי' קע"ד, ממכתב כ"ק אדמו"ר מהמ"ש שליט"א.

=====

ודוד עבדי נשיא להם לעולם

הרב לוי יצחק גינזבורג
= משפיע בישיבת תורת"ל כפר חב"ד =

תמהתי מאד לראות סברת ר' י.ד.ק. בגליון סוכות א (תרס"ב) שיש מקום לומר שדוד המלך בעצמו יהי המלך המשיח ע"פ מחז"ל "אי מן מיתייא", וכל פסק הרמב"ם על מלך מבית דוד וכו' מדבר רק על מצב של "לא זכו", אבל במצב של "זכו" ייתכן (ח"ו!) שהמלך המשיח יהי דוד המלך בעצמו.

והייתי ממליך ע"ז את דברי החת"ס הידועים בקשר לדעת רבי הלל ש"אין להם משיח לישראל שכבר אכלוהו בימי חזקיהו (סנהדרין צח, ב) שהאומר כן עתה הי"ז כפירה ממש וכו' וכו', למרות שגם זה דיעה שהיתה בתורה, וכן י"ל על האומר שח"ו משיח לא יהיה נשמה בגוף אלא נשמתו של דוד המלך שתקום לתחי' בגוף גשמי!

שה"ז היפך כל הפסוקים ומאמרי רז"ל אודות המלך המשיח שהוא מזרעו של דוד המלך, "חוטר מגזע ישי ונצר משרשיו יפרה" ולא דוד מעצמו, ובעיקר - היפך פסיק הרמב"ם הנ"ל, וכמו"כ היפך שיחות אין מספר מכ"ק אדמו"ר שליט"א בהן אורן שיחות שהוא עצמו מציין להם שם, וכ"ק אד"ש מדגיש כמ"פ (כפי שהביא בעצמו) שהפירוש "הוא דוד בעצמו" וכדומה

שנשמתו של דוד המלך תתלבש במלך המשיח, ולא ח"ו כמו שניסה לבאר שם.

ואם כי יש מקום לפעמים לבאר גם באופן אחר משיחות כ"ק אדמו"ר שליט"א, וע"פ המבואר בשיחות שיש. ביאורים בכמה אופנים, ושבעים פנים לתורה וכו' - הרי אין דברים אמורים בכה"ג, שנוגע בענינים יסודיים ועיקריים כ"כ מעיקרי האמונה ממש].

ומה שמנסה להסביר שהרמב"ם מדבר רק במצב של "לא זכו", משה שאינו יכול "להכריח את הבחירה" (כמבואר בשיחות שהביא שם) - הרי מאותה סיבה גופא לא מיתכן שהרמב"ם "יכריח את הבחירה" ויפסוק שיהי דווקא באופן של "לא זכו", אלא הרמב"ם כותב איך מוכרח להיות וכלשון השיחה שם "מה שהוא ודאי באיזה מצב שיהי" (לקו"ש חכ"ד ע" 19), ויתכן שחלק מהדברים יהיו באופן קל יותר, ולמשל "ילחום מלחמה הי" שיתכן שהמלחמות יהיו בדרך של שלום והכנעת האויבים תחתיו "ברוח שפתיו" ובאור פניו וכמו שהביא מלקו"ש חכ"ד (ע" 19) ולא כמו שפירש את הדברים, וכן בענין שמשיח יבנה ביהמ"ק - שע"י פעולתו של משיח ברוחניות יירד

ביהמ"ק משמים ויתקים ה"יבנה" ע"י פעוכותיו ברוחניות וכדומה, אבל לא שיהי' היפך דברי הרמב"ם אם יהי' מצב של "זכו", שהרי זה פסק דין בתורה שהיא נצחית ולא תהי' מוחלפת ח"ו! והרמב"ם פסק במפורש שמישיח יהי' "מלך מבית דוד" ולא דוד בעצמו.

והמקור שעליו בנה את כל יסודו הוא מאמר הגמ' הנ"ל "אי מן חייא . . . אין מן מיתייא" - הרי:

(א) מאמר זה לא הובא להלכה, וידועים דברי כ"ק אדמו"ר שליט"א עד כמה אין "לבנות" על מאמרי חז"ל שלא הובאו להלכה, ובפרט בנושא הגאולה וכו'.

(ב) במאמר זה עצמו מפרש רש"י על אתר "אם משיח מאותן שחיים עכשיו . . . ואם הי' מאותן שמתו כבר... ומשמע שאין כוונתו שייתכן כאילו יקום עכשיו מישהו בתחיית המתים והוא יגאל את ישראל. אלא שאילו הי' משיח באותה תקופת,

ודאי הי' זה אותו חכם, ולפירוש שני ברש"י "אם יש דוגמתו בחיים" וכו', אבל מעולם לא בא לומר שייתכן משיח שלא חי בדור הזה בגשמיותו ועכ"פ אפילו "יתעקש" לפרש לא כך, הרי לא הובא זה להלכה כנ"ל.

ומש"כ באור החיים שהביא ש"י"י הדבר מופלא במעלה, ויתגלה הגואל ישראל מן השמים במופת ואות וכו', דרך כוכב מיעקב שיזרח הגואל מן השמים, ויהי' מיד משיח בוודאי", בוודאי כוונת האוה"ח שאופן התגלותו של הגואל תהי' כמו כוכב מן השמים, בלי מחלוקות ומלחמות ועיפובים וכו', אבל ודאי שמדובר כאן על בוי"ד נשמה בגוף גשמי, המלך המשיח שיקום מזרע דוד המלך, וכמבואר בארוכה בקובצי הקריאה והקדושה אודות אופן התגלותו של משיח אם באופן של "זכו" או של "לא זכו", אבל בכל מקרה מדובר במפורש על המלך המשיח שהוא מזרעו של דוד המלך אלא שתתלבש בו גם נשמתו של דוד המלך, וכמו שתתלבש בו נשמת משה רבינו, גואל ראשון, ובודאי לא יעלה על דעתו של מישהו לומר שכל המבואר על משיח מבית דוד הוא אם "לא זכו", אבל אם "זכו" יהי' הגואל משה רבינו שהוא משבט לוי.

=====

לזכות

כ"ק אדמו"ר שליט"א

לרפואה שלימה לרמ"ח איבריו ושם"ה גידיו

ולאריכות ימים ושנים טובות ונעימות

תיכף ומיד ממש

נדפס ע"י

הרה"ח הרה"ת הנדיב המפורסם ר' יוסף יצחק
וזוגתו מרת שטענרא מרים שיחיו
ומשפחתם שיחיו
גוטניק

שירותי מחשב ותכנת סדר הדפוס "סדרית" - באדיבות
E.S.T. Computers 4403 14th Ave. (718) 972 4648

להצלחה רבה ומופלגה